

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİNDE UYGUN EĞİTİCİ UYGULAMALARA İLİŞKİN
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILARI**

Tolga KURU

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. OĞUZHAN YONCALIK**

2015 - KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

..... Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: ..... / ...../2015

İmza
Ünvanı, Adı ve Soyadı
..... Üniversitesi, ... Fakültesi
Jüri Başkanı

İmza
Ünvanı
Adı ve Soyadı
..... Üniversitesi ..... Fakültesi
Üye

İmza
Ünvanı
Adı ve Soyadı
..... Üniversitesi ..... Fakültesi
Üye

İmza
Ünvanı
Adı ve Soyadı
..... Üniversitesi ..... Fakültesi
Üye

İmza
Ünvanı
Adı ve Soyadı
..... Üniversitesi ..... Fakültesi
Üye

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	I
İÇİNDEKİLER.....	II
ÖNSÖZ	V
SİMGE VE KISALTMALAR.....	VI
ÇİZELGELER.....	VII
ÖZET	VIII
SUMMARY	IX
1. GİRİŞ	1
1. 1. Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar	1
1.1.1. Beden Eğitimi.....	1
1.1.2. Spor.....	2
1.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	2
1.3. Beden Eğitiminin Temel Faydaları.....	3
1.4. Beden Eğitimi Dersi İle İlgili Genel Esaslar	4
1.5. Beden Eğitimi Dersinde Öğrenim Standartları.....	5
1.6. Beden Eğitimi Dersinde Değerlendirme İlkeleri	6
1.7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretimini Etkileyen Etmenler.....	7
1.7.1. Oyun, Spor ve Rekabet.....	7
1.7.2. Sporları Çocuklara Uygun Hale Getirme	7
1.7.3. Spor Türleri.....	7
1.7.4. Oyun Sahaları.....	8
1.7.5. Ekipmanlar, Araç-Gereçler	8
1.7.6. Zaman.....	9

1.7.7. Öğretmen	9
1.7.8. Öğrenci Özellikleri.....	9
1.8. Çocuk ve Gençler İçin Spor Eğitiminin Önemi.....	10
1.9. Çocukların Yaş Gruplarına Göre Gelişim Özellikleri.....	10
1.9.1. 5.-6. Sınıf Gelişim Özellikleri.....	10
1.9.1.1. İlgi ve İhtiyaçları	11
1.9.2. 7.-8. Sınıf Gelişim Özellikleri.....	11
1.9.2.1. İlgi ve İhtiyaçları	12
1.10. Beden Eğitimi ve Spor Çalışmalarında Öğretmenin Görevleri	12
1.11. İyi Bir Öğretmenin Sahip Olması Gereken Üç Önemli Yeterlilik	13
1.11.1. Parçası (İçinde) Olma.....	13
1.11.2. Hakim Olma	13
1.11.3. Öğrenci Merkezli Olma.....	14
1.12. Beden Eğitimi Tüm Öğrenciler İçin Nasıl Eğlenceli Hale Getiririz? ...	14
1.12.1. Oyun Haline Getirme	14
1.12.2. Sıklıkla Fırsat Tanıma	15
1.12.3. Gelişimsel Uygunluk İçin Değişiklik Yapma	15
1.12.4. Tam Öğrenme Havası Yaratma.....	15
1.12.5. Olumlu Bir Öğrenme Ortamı Oluşturma.....	16
1.12.6. Çeşitli Öğretim Yöntemleri Kullanma	16
1.13. Beden Eğitimi Dersi İlköğretim Çağı Çocuklarına Neler Kazandırmalıdır?	17
1.13.1. Sağlıklı ve Mutlu Olarak Yaşayabilmek	17
1.13.2. Beden Eğitimi İle İlgili Etkinliklerin Temel Becerilerini Kazandırmak	17

1.13.3.Boş Zamanlarını Değerlendirme, Dinlemeyi Bilme ve Ruhsal Yönden Rahatlama İle İlgili Beceri ve Alışkanlıkları Kazandırmak .	17
1.13.4.Beden Eğitimi Etkinlikleri İle Çocuğun Beceri ve Yeteneklerini Sergilemesine Ortam Hazırlamak.....	17
1.13.5. Demokratik Tutum ve Davranışlar Kazandırmak	18
1.14. Araştırmanın Amacı ve Önemi	18
2.GEREÇ VE YÖNTEM	19
2.1. Araştırmanın Deseni ve Modeli	19
2.2. Çalışma Grubu	19
2.3. Verilerin Toplanması.....	19
2.4. Verilerin Analizi	22
3.BULGULAR	23
4.TARTIŞMA VE SONUÇ.....	32
KAYNAKLAR.....	38
EKLER.....	41
ÖZGEÇMİŞ.....	42

ÖNSÖZ

Bu çalışmada “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitiminde Uygun Eğitici Uygulamalara İlişkin Algıları” araştırılmıştır.

Beni Yüksek Lisans yapmaya yönlendiren ve çalışmalarım boyunca gece gündüz yardımlarını esirgemeyen Tez Danışmanım Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK’a ve çalışmalarımız boyunca bize sabır gösteren ve yardımlarını esirgemeyen Dr. Melike YONCALIK’a teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmamızda, anket sorularını kullanmamıza izin verdiği için Dr. David Barney’e teşekkür ederim.

Tez çalışmasında emeğini esirgemeyen öğretmen arkadaşım Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim Tolga AĞGEZ’e teşekkür ederim.

Beni yetiştiren annem Safiye KURU’ya, Öğretmenlik mesleğini bana sevdiren ve yönlendiren babam Celal KURU’ya, çok değerli eşim Elçin KURU’ya ve canım oğlum Celal KURU’ya teşekkür ederim.

Tolga KURU

Kırıkkale – Şubat – 2015

KISALTMALAR

T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
vb.	: Ve Benzeri
f	: Frekans
n	:Kişi Sayısı
X	: Ortalama
S	: Standart Sapma
sd	: Serbestlik Derecesi
p	: Anlamlı Farklılık
t	: Gruplar Arası Fark

ÇİZELGELER

Tablo 1. Madde Grupları.....	21
Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	23
Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre dağılımları	23
Tablo 4. Öğrencilerin her bir madde için verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri	24
Tablo 5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre uygun olmayan (istenilmeyen) durumları ifade eden maddelere verdikleri cevap frekans ve yüzdeleri	25
Tablo 6. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre uygun olmayan (istenilmeyen) durumları ifade eden maddelere verdikleri cevap frekans ve yüzdeleri	28
Tablo 7. Grup Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları.....	31
Tablo 8. Öğrencilerin gruplandırılmış ölçek maddeleri puanlarının sınıf düzeyine göre Anova sonuçları	31

ÖZET

Bu araştırma, öğrencilerin ideal beden eğitimi ve spor dersine yönelik bilgilerini ve düşüncelerini ortaya koymak ve sorgulamak için yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde maruz kaldıkları mevcut durum **sorgulanmamış**, öğrencilerin olması gereken en ideal durum hakkındaki düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırma 2013-2014 eğitim-öğretim yılı II. Dönemi'nde Kırıkkale İl Merkezi'nde 6 farklı ortaokulda öğrenim görmekte olan toplam 480 öğrenci (268 kız ve 212 erkek) üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Veri toplama aracı olarak, Barney ve Christenson'un (2014) çalışmalarında yer alan ölçek, yazarlardan izin alınarak Türkçe'leştirilmiş ve amaçlar doğrultusunda 22 maddeden oluşan son hali verilerek kullanılmıştır. Ölçek, 12'si uygun olmayan (istenilmeyen), 10'u uygun olan (istenilen) durumu ifade eden maddelerden oluşmaktadır.

Bu araştırmanın bağımsız değişkenleri öğrencilerin cinsiyetleri ve sınıf düzeyleridir. Madde gruplarında verilen cevapların (1=Evet, 2=Hayır) ortalaması alınmıştır.

Elde edilen değerlerin normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile incelenmiş, söz konusu verilerin normal dağılım sergilediği görülmüştür. Araştırma verilerinin analizinde yüzde "%", frekans "f", bağımsız gruplar arası t-testi ve one-way Anova analizlerinden yararlanılmıştır. Tüm analizlerde 0.95 güven katsayısına göre karar verilmiştir.

Elde edilen verilerden, çalışmaya katılan öğrencilerin, ideal beden eğitimi ve spor dersiyile ilgili düşüncelerinde oldukça eksik ve hatalı yanların olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Algı.

SUMMARY

This study aims to determine and analyze the knowledge and opinions of the students about ideal Physical Education and Sport Lesson. Their present condition in Physical Education Lesson is not questioned but the opinions of the students about ideal situation are tried to be manifested.

The research was conducted with 480 students (268 girls and 212 boys) who have been attending 6 different schools in city-centre of Kırıkkale in second term of 2013-2014 Academic Year.

Scale which took part in the study of Barney and Christenson (2014) were used to collect data after getting their permission and it was translated into Turkish. Last version of the instrument consisting of 40 clauses was used with regard to targets. The instrument consists of 12 inappropriate and 10 appropriate statements.

The independent variables of this research are gender and grades of students. Mean of the answers in groups of items was evaluated.

Shapiro-Wilk test was used to identify if the variance were standard or not. It was revealed that result of the values are standard. Percentage, frequency, independent samples t-test and one-way ANOVA test were used for statistical analysis. It was decided of all analysis according to 0.95 confidence coefficient.

According to findings, it can be said that there are rather missing and wrong parts on opinions of students about Physical Education and Sport Lesson.

Key Words: Physical Education, Sense.

1. GİRİŞ

1.1. Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar

1.1.1. Beden Eğitimi

Beden Eğitimi, genel eğitimdeki gelişimin bir tamamlayıcısı olarak, bu yararın sağlanacağı göz önüne alınarak seçilmiş fiziksel aktiviteler aracılığı ile insan performansının gelişiminin edinildiği alanın tümüdür¹.

Beden Eğitimi, insan bütünü oluşturur ve insanın fiziki, ruhi ve zihni niteliklerinin bulunduğu yaşının ve kapasitesinin gerektirdiği verim gücüne ulaştırabilmesi için rekabet olmaksızın yaptığı faaliyetlerin tamamıdır².

Beden Eğitimi, kişinin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimini sağlamak amacıyla yapılan oyun, cimnastik ve spor etkinliklerinin tümüdür³.

Beden Eğitimi, katılanların yaş ve cinsiyeti, sosyal hayatın gereklilikleri, çeşitli mesleklerin fiziksel etkileri ve uzun süreli iyi bir fizik kondisyon tutmanın gerekliliklerine göre, insanların fiziksel gelişimi ve motor kapasitelerinin pekiştirilmesi için planlanmış ve yönlendirilmiş bir süreçtir⁴.

---

¹ Mustafa ATLI, Beden Eğitimi ve Spor, Göktuğ Yayıncılık, Amasya, 2008, s: 5.

² Ali Niyazi İNAL, Beden Eğitimi ve Spor Bilimi, 2. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2009, s: 6.

³ Ruhi SEL, İlk ve Orta Okulda Beden Eğitimi, Öğretmen Yayınları, Ankara, 1985.

⁴ Ana Maria GÜNSEL, İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları, Anı Yayıncılık, Ankara, 2004, s: 1.

1.1.2. Spor

Spor, insanın genel bedensel becerileri yoluyla, bir rakiple karşılıklı etkileşim içinde bulunularak yapılan, yarışmaya dönük oyun biçimlerinin her türüsüdür⁵.

Spor, ferden tabi çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferden veya grupla, boş zaman veya tüm zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir kavramdır⁶.

Spor, beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan, yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir⁷.

Spor, bir kişi veya grubun birtakım spesifik fizik egzersizleri üst düzeyde değerlendirdiği, yarışma amaçlı etkinliktir⁸.

1.2. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Bu programın sonunda öğrenciler;

- ✓ Beden eğitimi ile ilgili temel kavramları tanır.
- ✓ Eğitim kurumlarındaki beden eğitimi ve spor derslerinin amacını kavrar.

---

⁵ Nuriye ÖZSU, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu "Spor Bilimlerine Giriş" Ders Notları, Mersin Üniversitesi, 2002.

⁶ İNAL, a.g.e., s: 6.

⁷ Faruk YAMANER, Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler, Ekin Kitabevi, Bursa, 2001, s: 6.

⁸ GÜNSEL, a.g.e., s: 4.

- ✓ Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin bireyin büyüme ve gelişmesine katkısını kavrar.
- ✓ Beden eğitimi ve sporun kültürel yönünü kavrar.
- ✓ Çocuğun temel hareket ihtiyacı ve temel hareket ihtiyacı içerisinde oyun ve oyun türleri hakkında bilgi sahibi olur.
- ✓ Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin bir yaşam biçimi olduğunu fark eder.
- ✓ Beden eğitimi ve spor bilimlerinin diğer bilim dallarıyla olan ilişkisi hakkında bilgi sahibi olur.
- ✓ Beden eğitimi ve sporun felsefesini kavrar.
- ✓ Spor ve sağlıkla ilgili temel prensipler hakkında bilgi edinir.
- ✓ Vücudunu tanıyarak sağlıklı bir vücut yapısı için gerekli etkinlikler hakkında bilgi sahibi olur.
- ✓ Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde dikkat edilecek hususlar hakkında bilgi edinir.
- ✓ Beden eğitimi ve sporla ilgili öğretmenlik, antrenörlük ve idarecilik vb. mesleki alanlar hakkında bilgi edinir⁹.

1.3. Beden Eğitiminin Temel Faydaları

Beden eğitiminin temelini oluşturan bilimsel ilkeler şöyledir:

- ✓ Eğitim, tüm organizmayı içerir. Zihin-beden bütünlüğü, eğitimin temel felsefesini oluşturur.
- ✓ Beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Beden eğitiminin amaçları genel eğitimin amaçlarına uygundur ve bu amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunur.

---

⁹ MEB, Beden Eğitimi Bilimine Giriş Dersi "Öğretim Programı", Erzurum, 2006, s: 4.

- ✓ Beden eğitimi, etkinlikleri büyüme ve gelişme için temeldir. İnsan organizmasının optimum gelişmesi büyük kas gruplarının katıldığı bedensel etkinliklere bağlıdır.
- ✓ Beden eğitimi, serbest zamanların kullanımına katkıda bulunur.
- ✓ Beden eğitimi, kendini ifade etme ve yaratıcılık olanakları sağlar. Bedenin bireyin duygularını ifadede kullanılması, yeni hareketlerin yaratılmasında zengin olanaklara sahiptir.
- ✓ Beden eğitimi, kültürel gelişmeye katkıda bulunur. Estetik beğeniye ve artistik üretime olanak sağlar.
- ✓ Beden eğitimi, duyguların kontrol edilmesine katkıda bulunur. Oyun ve spor ortamındaki etkileşim, duyguların boşalımı ve kontrolü için uygun olanaklar sağlar.
- ✓ Beden eğitimi, organik gelişime (fiziksel uygunluk) katkıda bulunur.
- ✓ Psikomotor becerileri geliştirir.
- ✓ Sağlık ve korunma alışkanlıklarının gelişimini sağlar.
- ✓ Zihinsel gelişim için olanaklar sağlar.
- ✓ Beden eğitiminin temelinde biyoloji, psikoloji ve sosyoloji belirtileri yer alır. Programların planlanmasında bu alanlardan yararlanır.
- ✓ Beden eğitimi, bireyin gereksinimlerine dayanır. Hareket, en temel gereksinim olarak kabul edilir. Fiziksel etkinlik yaşamak için gereklidir. Durağan modern yaşam, bu bağlamda beden eğitimi daha da önemli kılar¹⁰.

1.4. Beden Eğitimi Dersi Uygulamaları İle İlgili Genel Esaslar

- ✓ Derslerde öğrencilerin gelişim özellikleri dikkate alınarak gerektiğinde seviye gruplarının oluşturulması ve tüm öğrencilere eğitim imkânının sağlanması.

---

¹⁰ Hikmet ARACI, Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi, Geliştirilmiş 3. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2001, s: 9-10.

- ✓ Derslerde yüklenmelerin şiddeti seviyeye uygun düzenlenmelidir.
- ✓ Öğrencilerin yaratıcılıkları göz önüne alınarak hareketlerde onların buluşlarına yer verilmeli ve bu konuda yönlendirmeleri sağlanmalıdır.
- ✓ Gelişme çağındaki çocuklarda eklem ve kasları aşırı zorlayan hareketler ile statik kas çalışmalarını gerektiren hareketlerin verilmesinde dikkatli olunmalıdır.
- ✓ Hangi şartlarda olursa olsun dersin mümkünse uygun hava şartlarında açık havada yapılmasına önem verilmelidir.
- ✓ Sınıf uygun sayıda gruplara ayrılarak farklı uygulamalar içerisinde çalıştırılması, daha sonra grupların değiştirilerek hareketlerin seçiminde istek gruplarının oluşturulması.
- ✓ Çalışmalara hazırlayıcı ve komut disiplinini sağlayıcı olan düzen alıştırmalarının dersin başında ele alınması, uzun bir süreye yayılmaması.
- ✓ Dersin başında yaptırılan koşular hiçbir zaman ısıtıcı nitelikten aşırı bir ölçüde olmaması.
- ✓ Kızlar için serbest hareketlerin ritmik değerde olmalarına dikkat edilmesi.
- ✓ Oyunlar ve uygulamaların bütün öğrencileri aynı derecede aktif halde tutacak şekilde seçilmesi, ilgisi az olan öğrencilerin ihmal edilmemesi.
- ✓ Beden eğitimi öğretmenin zaman zaman resim-müzik öğretmenleriyle sıkı bir işbirliği içerisinde olması, varsa okul doktoru ile veya en yakın sağlık kuruluşuyla yakın bir diyalog kurulması¹¹.

1.5. Beden Eğitimi Dersinde Öğrenim Standartları

- 1. Standart:** Çeşitli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devinişsel becerilerde yeterlilik gösterir.

---

¹¹ Dilaver NEBİOĞLU, Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi, Nobel Yayın Dağıtım, 2. Baskı, İstanbul, 2006, s: 157.

- 2. Standart:** Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri anladığını gösterir.
- 3. Standart:** Sağlığı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinliğe katılımı başarır ve korur.
- 4. Standart:** Fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.
- 5. Standart:** Fiziksel etkinlik ortamlarında sorumlu kişisel ve toplumsal davranış sergiler^{12 13}.

1.6. Beden Eğitimi Dersinde Değerlendirme İlkeleri

- ✓ Her öğrenci kendi yeteneklerine göre deđerlendirilmelidir.
- ✓ Değerlendirme yapılırken, not vermede "ilgi, çaba, çalışmalara katılım" ön planda tutulmalıdır.
- ✓ Yalnız becerileri nicel olarak ölçülmemeli ve değerlendirilmemeli ve not verilmemelidir (şu kadar attın, şu not, bu kadar attın, bu not gibi).Çünkü öğrenci beceri ölçümüne dayalı bir değerlendirmenin haksızlığını hemen sezer. İçten içe eziklik ve kırgınlık duyar. Hatta bu dersten nefret eder.
- ✓ Öğretmene güveni sarsılabilir.
- ✓ Değerlendirme eşit çalışma ve olanaklardan eşit yararlanmaya dayanmalıdır.
- ✓ Adaletli bir değerlendirmede ve eşit çalışmalarda içerisinde gelişen çocuk uyumlu ve dengeli bir kişilik geliştirecektir.
- ✓ Değerlendirme ve değerlendirme ölçekleri veya biçimi öğrencilere bildirilecektir.
- ✓ Değerlendirme açık tutulmalı, özellikle dersin konusu işlenirken örnek teşkil edecek şekilde yapabilmeyen öğrencilere hemen orta notla ödüllendirip teşekkür etmelidir.

¹² NASPE, www.ichper.sd.org, 2004.

¹³ MEB, İlköğretim Beden Eğitimi Dersi (1.-8. Sınıflar) Öğretim Programı, 2006, s: 8-10.

Sonuç olarak, beden eğitimi dersinde ayrıca bir değerlendirme yapıldığı gibi dersin her anında da yapılabilir. Ancak, öğrenci beden eğitimi dersinden aldığı notun sınıf huzurunda yapılan değerlendirme sonunda verildiğini bilmeli ve buna inanmalıdır¹⁴.

1.7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretimini Etkileyen Etmenler

1.7.1. Oyun, Spor ve Rekabet

Oyun ve spor kesinlikle aynı değildir ve oyunun yetişkinler ve çocuklar için değişik fonksiyonları vardır. Yetişkinler için oyun oynamak; dinlenmek, iş dünyasından sıyrılmak ve yeniden yaratılma demektir. Çocuklar için oyun ilginç öğrenme tecrübeleri sunar. Oyun dünyası, çocuğun içinde uzun süre yaşayabileceği bir dünyadır. Bu dünya, onların çocukluktan çıkıp yetişkinliğe adım atmasını sağlar. Oyundaki davranışı diğer davranışlardan ayıran belirli özellikler vardır. Bu davranış özelliklerinin başında genelde işe gönüllü olmak gelir¹⁵.

1.7.2. Sporları Çocuklara Uygun Hale Getirme

Yerine, zamanına göre sporun seçilmesi konusunda dikkat edilmesi gereken alanlar; çocukların belli spora hazır olduğu yaş, gelişme derecesine göre teknik ayarlamalar, uygun ölçülerde ekipmanların kullanılması, öğrenmeye ve performansa yardımcı olmak için adapte edici kurallar koymak, uygun grupların seçimleri şeklindedir¹⁶.

1.7.3. Spor Türleri

Çocukların değişik sporlarla tanıştırılma devresi, ilgilenilen sporun şekline göre değişir. Yüzme, cimnastik ya da badminton gibi kontak olmayan sporlar,

---

¹⁴ NEBİOĞLU, a.g.e., s: 141.

¹⁵ Rasim KALE, Engin ERŞEN, Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı, Ankara, 2003, s: 13-19

¹⁶ KALE, ERŞEN, a.g.e., s: 13-19.

çocuklara daha önce tanıtılabilir. Çünkü fiziksel olgunlaşmadaki değişiklikler çok belli olmayabilir. İletişimin az olduğu ve bunun da oyunun bir parçası olduğu oyunlar, hentbol ve futbol gibi daha önce tanıtılmalıdır. İletişimin derecesini kontrol edebilecek formları değiştirmek mümkündür ve tavsiye edilir. Güvenlik gereklidir; gerektiğinde koruyucu giysiler giyinmeli ya da şiddet gerektiren oyunlar değiştirilmelidir¹⁷.

1.7.4. Oyun Sahaları

Çocuklar, yetişkinlerden bedensel olarak sadece küçük değil hem de zayıftırlar. Bundan dolayı da yetişkinler gibi atamazlar, tekmeleyemezler, zıplayamazlar ve yetişkinler gibi fırlatamazlar. Çocuklar için, büyük oyun alanlarındaki spor farklıdır. Sahadaki küçülme, onların yetişkinlerin kullandığı yöntemlerle ve psikolojik taleplerine göre kendilerini geliştirmelerine izin verir¹⁸.

1.7.5. Ekipmanlar, Araç-Gereçler

Malzeme kavramını kişisel kıyafetler ve ders araç- gereçleri olarak ikiye ayırabiliriz. Eşofman, spor ayakkabısı, spor çorabı, dizlik, tekmelik, forma, şort, tayt, bileklik, spor çantası vb. kişisel kıyafetler olarak her bir öğrencinin sahip olması gereken malzemelerdir¹⁹.

Araç-gereci kullanan çocuğun kullandığı araca oranla daha büyük ya da küçük olması; çocuğun becerilerini sergileyişi etkiler ve bu da tekniğin, çocuğun başa çıkabileceği şekilde değişmesini gerektirir²⁰.

---

¹⁷ KALE, ERŞEN, a.g.e., s: 13-19.

¹⁸ KALE, ERŞEN, a.g.e., s: 13-19.

¹⁹ Oğuzhan YONCALIK, İlköğretim II. Kademe I. Sınıf Beden Eğitimi Derslerinde Eşli Çalışma Stili Uygulamalarının Öğrenci Tutumuna ve Başarısına Etkisi, Doktora Tezi, Ankara, 2006, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, s: 17.

²⁰ KALE, ERŞEN, a.g.e., s: 13-19.

1.7.6. Zaman

Beden eğitimi derslerinde belirlenen ünitelerin hepsi aynı zorluk derecesinde olmadığından bazılarını öğretebilmek daha fazla zaman alabilmektedir.

Birçok spor, çocuklar için daha kısa zamanda oynanır. Ama çocukların kısa, patlayan çıkışlar ve sağlam tutarlı aktivitelerde daha iyi olduğunu hatırlamak ve ani çıkışlarla dolu ve aralarda azıcık dinlenmenin olduğu yarışlara hazırlamaktan vazgeçmek gerekmektedir²¹.

1.7.7. Öğretmen

Her dersin öğretmeni gibi Beden Eğitimi öğretmenlerinin de kişilik özellikleri ve mesleki yeterlilikleri bakımından ideal normlarda olması ve mesleğini sevmesi, okulda ve derslerde sergileyeceği performansı etkileyecektir²².

1.7.8. Öğrenci Özellikleri

Bir sınıfta bulunan öğrencilerin her biri ayrı bir kişiliktir. Bundan dolayı aralarında bireysel farklılıklar bulunur. Zeka ve özel yetenek gibi doğuştan gelen nitelikler bakımından farklı seviyelerden öğrencilerin oluşturduğu bir sınıfta öğrenciler arasında öğrenme farklılıkları ve farklı öğrenme zamanları ortaya çıkabilecektir. Bu da, uygulanacak öğretim yöntemlerini etkileyecektir. Öğrencinin öğrenim öz geçmişi, derse veya dersin ünitesine olan ilgisi, motivasyonu, dikkati, isteği, derste işlenen konuyla ilgili önceki bilgileri, başarılı olabileceğine olan cesareti ve inancı gibi bilişsel ve duyuşsal giriş özellikleri önemli etmenlerdir. Beden Eğitimi dersleri için devinişsel yeterlilikler ayrı bir önem arz etmektedir²³.

---

²¹ KALE, ERŞEN, a.g.e., s: 13-19.

²² YONCALIK, a.g.e, s: 18.

²³ YONCALIK, a.g.e, s: 19.

1.8. Çocuk ve Gençler İçin Spor Eğitiminin Önemi

- ✓ Bireyin mevcut yapısını geliştirici ve eğitici rol oynamasının yanında fikir ve ruh eğitiminde önemli bir rolü vardır.
- ✓ Genç nesillerin yapıcı, yaratıcı ve üretici olmasında sosyal kaynaşma ve kültürel kalkınmaya büyük etkisi olmaktadır.
- ✓ Kişiyi toplumun en önemli ve onurlu bir üyesi yapar.
- ✓ İyi alışkanlıklar edinmede önemli bir rolü vardır.
- ✓ İnsanın niteliklerini geliştirip üretim ve uygarlık yarışında daha başarılı hale gelmeyi sağlar.
- ✓ Bir rekabet, mücadele, işbirliği ve uyum sağlar.
- ✓ Sosyal hayatın ve sosyal çevrenin en önemli ögesidir.
- ✓ Çocuk ve gençlerin her bakımdan gelişmesinde önemli bir rol oynamakta, büyüme çağındaki çocuklar için bedensel sağlık, fizyolojik gelişme, iyi bir kişiliğin oluşması ve ruh sağlığı bakımından yararlı ve gereklidir.
- ✓ Sağlıklı olmanın en önemli koşulu spora erken yaşlarda başlamaktır.
- ✓ Spor yapanların kendilerine güvenleri daha fazladır.
- ✓ Spor kötü alışkanlıklardan daha kolay kurtulmaya yardımcı olur.
- ✓ Spor bir tedavi yöntemidir²⁴.

1.9. Çocukların Yaş Gruplarına Göre Gelişim Özellikleri

1.9.1. 5.-6. Sınıf Gelişim Özellikleri

- ✓ Organlar ve sistem arasında uyum sağlamıştır.
- ✓ Hareketleri doğru ve çabuk kavrar. Sportif etkinliklerde verimlilik dönemindedir.

---

²⁴ ARACI, a.g.e., s: 7-8.

- ✓ Dikkati büyüklerininkine yakın sürelidir.
- ✓ Kendine güvenlidir.
- ✓ Öğrenme isteği çok yüksektir.
- ✓ Eleştiriye açıktır. Başkalarını gerçekçi yönde eleştirebilir.
- ✓ Dönemin sonunda büyüme hızı artar ve vücuttaki değişiklikler başlar^{25 26}.

1.9.1.1. İlgi ve İhtiyaçları

- ✓ Bir önceki yaş grubuna oranla ilgileri daha gerçekçi bir boyut kazanır.
- ✓ Enerji tüketimi üst düzeydedir. Bu nedenle iyi beslenme ve dinlenmeye ihtiyaç duyar.
- ✓ Grup içindeki faaliyetlerden ve liderlikten hoşlanır.
- ✓ Kız ve erkek çocuklar ayrı ayrı oynarlar²⁷.

1.9.2. 7.-8. Sınıf Gelişim Özellikleri

- ✓ Hızlı bir büyüme ve gelişim dönemindedir. Kollar ve bacaklar hızlı ve vücudun diğer bölümlerine göre oransız büyüme içerisindedir. Eller ve ayaklar 14. yaşın sonunda alabileceği büyüklüğe ulaşmak üzeredir.
- ✓ İç salgı bezlerinin faaliyeti artmıştır. Aşırı terleme olur, yüzde ergenlikler çıkar.
- ✓ Eleştirilmekten hoşlanmaz, öfkeli ve saldırgandır. Duygusal dengesizliğini sevgide de belli eder.
- ✓ Kalp ve dolaşım sistemindeki gelişim normal seyrini sürdürür.
- ✓ Kız çocuklarındaki büyüme, erkek çocuklara oranla bir yıl öndedir.

---

²⁵ Ahmet GÜNEŞ, Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi, 3. Baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2003, s: 9.

²⁶ Mahmut AÇAK, Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı, Morpa Yayınları, İstanbul, 2006, s: 26-28.

²⁷ AÇAK, a.g.e., s: 26-28.

- ✓ Bazen çok hareketli, bazen çok tembeldir. Kolay yorulur, bu durumunu istemeyerek kabullenir, ancak buna uymaz^{28 29}.

1.9.2.1. İlgisi ve İhtiyaçları

- ✓ Vücut gelişimi ile ilgili endişeleri vardır. Bu korkuyu yenmek için beden eğitimi, spor, halk oyunları ve dans faaliyetlerine katılmaya aşırı isteklidir.
- ✓ Takım oyunlarına ve spor dallarına aşırı ilgi duyar. Okul ve kulüp takımlarına girmek ister.
- ✓ 8-10 saat uyumalı, beslenmesine ve dinlenmesine özen göstermelidir.
- ✓ Büyüklerinden ilgi ve anlayış bekler.
- ✓ Kendisine büyükler gibi davranılmasını ve özgür olmayı ister. Erkekler kuvvetli ve cesur, kızlar güzel olmaya özenir.
- ✓ Kendince yarattığı kahramana tapar, onu örnek alır.
- ✓ Vücut gelişimi ve davranışlarındaki değişikliklerin nedeninin açıklanması gereklidir.
- ✓ Başarılarını övüp özendirmelidir.
- ✓ Bir grup içerisinde yer almak ve candan arkadaşlık kurmak ister. Ancak uyum sağlamakta güçlük çeker³⁰.

1.10. Beden Eğitimi ve Spor Çalışmalarında Öğretmenin Görevleri

- ✓ Öğretmen, model oluşturmak için hareketleri kendisi yapmalı ve sözlü açıklamalarda bulunmalıdır.
- ✓ Öğretmen, hareketleri yaparken çocuklar gibi zevk almalı, arkadaşça bir hava yaratmalıdır. Çocuklar, öğretmenin rehberliğinde kurallara uyma alışkanlığı kazanmalıdır.
- ✓ Çocuklar arasındaki bireysel farklılıklar göz önüne alınarak uygun tepkiler gösterilmelidir.

---

²⁸ GÜNEŞ, a.g.e., s: 10.

²⁹ AÇAK, a.g.e., s: 26-28.

³⁰ AÇAK, a.g.e., s: 26-28.

- ✓ Çocuklara güç gelen hareketler sırasında gereken yardım yapılmalı ve çocuk cesaretlendirilmelidir.
- ✓ Hareketlerde değişik materyaller kullanılarak tekrarı cazip hale getirilmelidir.
- ✓ Çocukların özelliklerini ailelerine aktarmalı ve gerekli yönlendirme yapılmalıdır³¹.

1.11. İyi Bir Öğretmenin Sahip Olması Gereken Üç Önemli Yeterlilik

1.11.1. Parçası (İçinde) Olma

- ✓ Sınıf problemlerine yol açacak sözel ve sözel olmayan davranışlarının (dikkatsizlik, üzüntü, sıkıntı... vb.) farkında olur.
- ✓ Sınıfta ve öğrenciler arasında neler olup bittiğini bilir.
- ✓ Öğrencilerden geri bildirim alarak uygun müdahale ve uygulamalarda bulunur.
- ✓ Öğrencilerini olumlu yorumlarla destekler ve böylece onları öğrenme işleminin içine doğru çeker.
- ✓ Öğretimin, öğrenmenin, öğretilen konunun ne olduğunu bilir ve bu bilgiyi sınıfın düzenini sağlamada kullanır.
- ✓ Amaçlı hareket eder, hareketlerini ve hızını sınıf ortamına göre ayarlayabilir³².

1.11.2. Hakim Olma

- ✓ Derslerine öğrencilerinin ilgilerini çeker ve sürekliliğini sağlar.
- ✓ Öğrenci ihtiyaçlarının bilicindedir, tepki göstermeden önce duygularını kontrol eder.
- ✓ Anlaşılır yönerge ve kelimeler kullanır. Hedefler açıkça görülebilir.

---

³¹ Sami MENGÜTAY, Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005, s: 140.

³² Ahmet ÇÖNDÜ, Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2004, s: 19.

- ✓ Öğrencilere başarılı olmaları konusunda özgüven verir.
- ✓ Öğrencilerin sorumluluk almalarını teşvik eder³³.

1.11.3. Öğrenci Merkezli Olma

- ✓ Öğrenci ihtiyaçlarının bilincinde olmak.
- ✓ Tüm öğrencilerin öğrenme sürecine katılımını sağlar.
- ✓ Güncel ve anlamlı örnekler vererek öğrenmeyi somutlaştırır.
- ✓ Öğrencilerin istenilen farklı özelliklerini keşfederek, isabetli yönlendirmeler yapar.
- ✓ Bilgilerin günlük hayatta uygulanmasını teşvik eder³⁴.

1.12. Beden eğitimini tüm öğrenciler için nasıl eğlenceli hale getiririz?

1.12.1. Oyun Haline Getirme

Çocuklar oyunu severler. Bu terimi kullanarak, beden eğitimcileri genç çocuklar için temel lokomotor ve/veya manipülatif (el becerisi) becerileri kapsayan oyunlar dizayn edebilir ve bunu geliştirebilirler. Bir oyun türünü kullanırken, galibiyet üzerine olan vurguyu aza indirmek önemlidir. Bu çocuğunda üründen ziyade (sonuç), süreç (beceri) üzerine odaklanmasına olanak sağlayacaktır. Benzer bir şey ise, az becerikli öğrencilerin yüksek becerili öğrencilere karşı karşıya getiren oyunlardan uzak durulmalıdır.

Örneğin, bayrak yarışları düşük vasıflı öğrencileri tüm sınıfın önünde beceri sergilemesi için üzerinde baskı yarattığından ötürü kötü olabilir. Öğrenciler iyi beceriler sergilemesi için baskı altına alınmamalıdır, fakat kendi beceri seviyelerinde rahat hissettirilmelidirler. Daha yetişkin çocuklar için, geleneksel oyunlar gelişimsel olarak daha uygun hale getirilebilmeleri için değiştirilmeyi ve yeniden yapılandırılmalıdırlar. Buna ek olarak, eleme oyunları (örn: yakantop, kikbol, vb.) bir amaç taşımadıkları için kullanılmamalıdırlar. Eleme oyunları gelişimsel olarak

---

³³ ÇÖNDÜ, a.g.e., s: 20.

³⁴ ÇÖNDÜ, a.g.e., s: 20.

uygunsuzdurlar ve çocukların kendilerine olan saygılarının gelişimleri üzerinde olumsuz etki yaparlar³⁵.

1.12.2. Sıklıkla Fırsat Tanıma

Beden eğitimi öğretmenin alıştırma yapılandırma biçimi sonuç olarak çocukların elde edeceği alıştırma fırsatlarının sayısını belirleyecektir³⁶.

1.12.3. Gelişimsel Uygunluk için Değişiklik Yapma

Beden eğitim öğretmenleri aktiviteleri her öğrencinin başarılı bir şekilde dahil olabilme şansını artıracak yöntemler geliştirmelidir. Aktivite değişikliği ya çevre değişikliği ya da görev değişikliği yoluyla olabilir. Oyun alanını, hedeflerin sayısını ve büyüklüğünü ve ekipmanları azaltmak ya da yeniden tanımlamak beden eğitimi öğretmenin kontrolündeki çevresel değişikliklerdendir. Örneğin, normal kural ebatlarındaki basketbol topu ve çember yüksekliği bu ekipmanları başarılı bir şekilde kontrol etme gücüne ve tutma yetisine sahip olmadıkları için genç öğrenciler için uygun değildir. Buna ek olarak, bir aktivitenin gelişimsel olarak uygun olmasını artırmak üzere takımların düzeni ya da sayısı değiştirilebilir³⁷.

1.12.4. Tam Öğrenme Havası Yaratma

Verimli bir şekilde her öğrencinin en iyi çabasını desteklemek beden eğitimi öğretmenlerinin görevidir. Bu ise, tam öğrenme havası yaratılarak gerçekleştirilebilir. Bu öğrenme havasında (ortamında), öğrencinin çabası olumlu bir şekilde değerlendirilir ve çocuklar bu çabanın bir becerinin bireysel gelişimine ve yeterliliğine (tam öğrenilmesine) öncülük edeceğini anlayacaklardır³⁸.

---

³⁵ Prithwi Raj SUBRAMANIAM, *Appropriate Instructional Practices in Elementary Physical Education, Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators*, 2011, 24:5, 16-18.

³⁶ SUBRAMANIAM, a.g.e., p: 16-18.

³⁷ SUBRAMANIAM, a.g.e., p: 16-18.

³⁸ SUBRAMANIAM, a.g.e., p: 16-18.

1.12.5. Olumlu Bir Öğrenme Ortamı Oluşturma

Olumlu bir öğrenme ortamı öğretme ve öğrenme için önemlidir. Pozitif bir öğrenme ortamında çocuklar özgün bir yetenek ve kabiliyete sahip olan bireyler olarak değerlendirilir ve özen gösterilir. Beden eğitimciler, yeni bir bilgi elde edebilmek için her çocuğun özgün tecrübelerinden yararlanmalıdır. Çocuklar bilgiyi beraber oluşturdukları kişiler olarak görülmeli ve bilginin pasif alıcıları olarak görülmemelidirler³⁹.

1.12.6. Çeşitli Öğretim Yöntemleri Kullanma

Çocuklar öğretmenin gösteri olarak yaptığının aynısını taklit etmeye yatkındırlar. Doğrudan yaklaşım yeni bir becerinin ilk kez öğretildiği zaman kullanımı uygundur. Eğer dersin amacı yeni bir bilginin üretilmesi ise, doğrudan yaklaşım o zaman uygun değildir. Daha uygun bir yöntem ise beden eğitimi öğretmenin sorular sorarak (yakınsak keşif) ya da tek bir soruya çoklu cevaplar vererek (ıraksak keşif) çocukları özgün bir komuta yönlendiren yöntem olan rehber eşliğinde keşif yöntemi uygun bir yaklaşım olabilir. Genç öğrenciler rehber eşliğinde keşif yönteminde onların daha yaratıcı olmasına olanak sağladığı için başarı elde etmeye daha yatkındırlar.

Öğrencilerde olumlu yöndeki davranışların kazandırılacağı yer okullardır. Okullarda yer alan beden eğitimi ders programlarındaki uygulamalarda, öğrencilerin beklenti ve isteklerinin göz önünde bulundurulması, öğrencilerin derse seyerek ve istekle katılmasını sağlayabilir.

---

³⁹ SUBRAMANIAM, a.g.e., p: 16-18.

1.13.Beden Eğitimi Dersi İlköğretim Çağı Çocuklarına Neler Kazandırılmalıdır?

1.13.1. Sağlıklı ve Mutlu Olarak Yaşayabilmek

Günlük yaşamını en verimli şekilde sürdürebilmesi için kuvvet, sürat, dayanıklılık, beceri, koordinasyon, denge gibi motor özellikleri geliştirir. Fizyolojik ve psikolojik gelişimine katkı sağlamalıdır⁴⁰.

1.13.2. Beden Eğitimi İle İlgili Etkinliklerin Temel Becerilerini Kazandırmak

Günlük yaşamda gerekli olan yürüme, koşma, atlama, tırmanma, sekme ve kayma gibi becerileri kazandırılmalıdır. Liderlik, hoşgörülülük, arkadaşça davranma, iyiyi, doğruyu ve güzeli ayırt etme, kendini kontrol, yardımlaşma gibi alışkanlıkları kazandırılmalıdır⁴¹.

1.13.3.Boş Zamanlarını Değerlendirme, Dinlemeyi Bilme ve Ruhsal Yönden Rahatlama İle İlgili Beceri ve Alışkanlıkları Kazandırmak

Çocukların beden eğitimi etkinliklerine katılmaktan ve izlemekten zevk almalarını sağlamalıdır. Çocuklara düzenli yaşam alışkanlıkları kazandırılmalıdır⁴².

1.13.4. Beden Eğitimi Etkinlikleri ile Çocuğun Beceri ve Yeteneklerini Sergilemesine Ortam Hazırlamak

Kendine güven duyar. Toplumun bir bireyi olduğunun farkına varır. Beceri ve yeteneklerinin iyi ve kötü yanlarını tanır, düzeltme ve geliştirme yollarını arar⁴³.

---

⁴⁰ Ali DEMİRCİ, İlköğretimde Beden Eğitimi Uygulamaları, Değişim Yayınları, İstanbul, 2006, s: 8-9.

⁴¹ DEMİRCİ, a.g.e., s: 8-9.

⁴² DEMİRCİ, a.g.e., s: 8-9.

⁴³ DEMİRCİ, a.g.e., s: 8-9.

1.13.5. Demokratik Tutum ve Davranışlar Kazandırmak

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri çocuğun; hak arayan, başkalarının haklarına saygı duyan, haksızlıklara karşı gelen, bireysel ve grupça mücadele etmeyi öğrenen, grup çıkarlarını korumasını öğrenen bir birey olarak yetişmelerine katkıda bulunur. Kazanmada toplumsal kurallar çerçevesinde sevinebilen, kaybetmeyi kabullenebilen, bu duyguları aşırılığa kaçmadan yaşayan bireylerin yetişmesine katkı sağlar⁴⁴.

1.14. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada amaç, öğrencilerin ideal beden eğitimi ve spor dersine yönelik bilgilerini ve düşüncelerini ortaya koymak ve sorgulamaktır. Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde maruz kaldıkları mevcut durum **sorgulanmamış**, öğrencilerin olması gereken en ideal durum hakkındaki düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilecek sonuçların ortaokul beden eğitimi dersi müfredatının hazırlanması aşamasında fayda sağlayacağı ve yapılması muhtemel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

---

⁴⁴ DEMİRCİ, a.g.e., s: 8-9.

2. GEREÇ VE YÖNTEMLER

2.1. Araştırmanın Deseni ve Modeli

Bu araştırma betimsel bir araştırmadır. Ortaokul öğrencilerinin ideal beden eğitimi dersine yönelik bilgilerini tespit etmek amacıyla ilişkisel tarama modeli biçiminde gerçekleştirilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma 2013-2014 eğitim-öğretim yılı II. dönemi'nde Kırıkkale İl Merkezi'nde 6 farklı ortaokulda öğrenim görmekte olan toplam 480 öğrenci (268 kız ve 212 erkek) üzerinde gerçekleştirilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Barney ve Christenson'un (2014) çalışmalarında yer alan ölçek, yazarlardan izin alınarak, Türkçeleştirilmiş ve çalışmanın amaçları doğrultusunda 22 sorudan oluşan son hali verilerek kullanılmıştır.

Ölçeğin 2008'de kullanılan hali 40 maddeden oluşmaktadır. Barney ve Christenson (2014) yapmış oldukları çalışmada 16 maddenin kendi çalışma grupları olan ilköğretim öğrencileri için uygun olmadığını belirlemişler ve ölçeği amaçları doğrultusunda 24 maddeye indirerek tekrar tasarlamışlardır.

Eldeki bu çalışmada, 24 maddeden oluşan ölçek, Türkçeye çevrilme sırasında 22 maddeye düşürülmüş, 2 madde çalışma dışı bırakılmıştır. İzni alınan ve David Barney'den e-posta yoluyla elde edilen ölçeğin 24 maddeden oluşan orijinal hali araştırmacılar ve birbirinden bağımsız 2 İngilizce Öğretmeni tarafından Türkçeye çevrilmiş ve bu 3 çeviri karşılaştırılarak ölçeğin Türkçe haline karar verilmiştir.

Orijinal ölçekte 3., 4., ve 5. sınıf olarak verilen düzeyler, Türkçe formda, uygulanacak denek grubu bakımından 5., 6., 7., ve 8. sınıf olarak değiştirilmiştir.

Yirmi iki (22) maddeden oluşturulan bu ölçek, araştırmanın denek grubunda olmayan 50 (elli) 5. sınıf ortaokul öğrencisine uygulanarak ölçeğin anlaşılabilirliği test edilmiştir. Ölçek, 12'si uygun olmayan (istenilmeyen), 10'u uygun olan (istenilen) durumu ifade eden maddelerden oluşmaktadır.

Tüm bu çalışmalar sonucunda elde edilen ve son hali verilen ölçek asıl denek grubuna uygulanmıştır. Orijinal ölçek 5 alt başlıkta gruplandırılmıştır. Bu boyutlar: Program, öğrenme ortamı, öğretim yöntemi, ölçme, ödül-ceza olarak adlandırılmıştır. Türkçe'ye çevrilen ölçeğin son halinde yer alan maddeler gözden geçirilmiş ve maddeler araştırmacılar tarafından tekrar gruplandırılmıştır. Bu çalışma sonucu maddelerin 5 (beş) alt başlıkta gruplandırılması uygun görülmüştür. Oluşturulan gruplar ve maddeler Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Madde Grupları.

Gruplar	Maddeler
Program	2. BE derslerinde tüm 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri aynı oyunu oynamalıdır. 6. Tüm 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri aynı ağırlıkta spor etkinliği yapmalıdır. 7. Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur. 15. Yakar top oynamayı seviyorum. 16. Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.
Öğrenme Ortamı	1. Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir. 4. BE dersinde yaşlıların sana kötü davranabilir ve canını yakabilirler. 5. Öğrencilerin derste ne kadar iyi olduğuna bakılmaksızın kendilerini iyi hissetmeleri sağlanmalıdır. 11. Eğer bir sorunum varsa, BE öğretmenim çok fazla koşmamı veya sınav çekmemi istememelidir. 14. BE öğretmeni aktivitelere ve oyunlara tüm öğrencileri dahil etmelidir. 17. Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi? 18. Oyunları "kızlara karşı erkekler" oynamayı seviyorum. 19. BE öğretmenim, arkadaşlarımla iyi bir şekilde çalışmamı, iyi bir sporcu olmayı öğrenmemi sağlayan ve kendimi daha iyi hissetmemi sağlayacak oyunlara ve aktivitelere sahip olmalıdır. 20. "Kazananın ve Kaybedenin" olduğu oyunları oynamayı severim. 22. Eğer kaybedersem dışarıda oturmayı severim.
Öğretim Yöntemi	3. BE öğretmeni, senin oyunu nasıl oynadığını veya bir aktivitenin nasıl bitmesi gerektiğini bulmanı istemelidir. 10. Bana bir aktivitenin en iyi şekilde nasıl yapıldığı ve bu egzersizin önemi öğretilmelidir.
Ölçme	8. BE sınavı olduğumda, bu sınavın sonucu sadece bana ve aileme bildirilmelidir. 12. BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır. 13. Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirilebilirim.
Ödül-Ceza	9. BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim. 21. Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.

Ölçek bizzat araştırmacılar tarafından uygulanmıştır. Öğrencilerin ölçeği cevaplama süresi ortalama 15 dakika sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın bağımsız değişkenleri öğrencilerin cinsiyetleri ve sınıf düzeyleridir. Madde gruplarında verilen cevapların (1=Evet, 2=Hayır) ortalaması alınmış ve program, öğrenme ortamı, öğretim yöntemi, ölçme ve ödül-ceza madde grupları için ortalamalar elde edilmiştir. Elde edilen değerlerin normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile incelenmiş, söz konusu verilerin normal dağılım sergilediği görülmüştür. Araştırma verilerinin analizinde yüzde “%”, frekans “f”, bağımsız gruplar arası t-testi ve one-way Anova analizlerinden yararlanılmıştır. Tüm analizlerde 0.95 güven katsayısına göre karar verilmiştir.

3. BULGULAR

Bu araştırma 480 ortaokul öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri ve cinsiyetleri ile ilgili bilgilerin yer aldığı tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları.

Cinsiyet	n	%
Kız	268	55,8
Erkek	212	44,2
Toplam	480	100,0

Tablo 2'ye bakıldığında araştırmaya katılan 480 ortaokul öğrencisinin %55.8'i kız, %44.2'si erkek öğrenciden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre dağılımları.

Sınıf Düzeyi	n	%
5. Sınıf	120	25
6. Sınıf	120	25
7. Sınıf	120	25
8. Sınıf	120	25
Total	480	100

Tablo 3'te de görüldüğü gibi her sınıf düzeyinden eşit sayıda öğrencinin araştırmaya katıldığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin her bir madde için verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri.

SORU	EVET		HAYIR	
	f	%	f	%
1. Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir.	383	79,8	97	20,2
2. BE derslerinde tüm 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri aynı oyunu oynamalıdır.	59	12,3	421	87,7
3. BE öğretmeni, senin oyunu nasıl oynadığını veya bir aktivitenin nasıl bitmesi gerektiğini bulmanı istemelidir.	342	71,3	138	28,8
4. BE dersinde yaşlıların sana kötü davranabilir ve canını yakabilirler.	98	20,4	382	79,6
5. Öğrencilerin derste ne kadar iyi olduğuna bakılmaksızın kendilerini iyi hissetmeleri sağlanmalıdır.	394	82,1	86	17,9
6. Tüm 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri aynı ağırlıkta spor etkinliği yapmalıdır.	115	24	365	76
7. Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.	192	40	288	60
8. BE sınavı olduğumda, bu sınavın sonucu sadece bana ve aileme bildirilmelidir.	337	70,2	143	29,8
9. BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.	278	57,9	202	42,1
10. Bana bir aktivitenin en iyi şekilde nasıl yapıldığı ve bu egzersizin önemi öğretilmelidir.	415	86,5	65	13,5
11. Eğer bir sorunum varsa, BE öğretmenim çok fazla koşmamı veya sınav çekmemi istememelidir.	320	66,7	160	33,3
12. BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.	385	80,2	95	19,8
13. Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirilebilirim.	265	55,2	215	44,8
14. BE öğretmeni aktivitelere ve oyunlara tüm öğrencileri dahil etmelidir.	361	75,2	119	24,8
15. Yakar top oynamayı seviyorum.	314	65,4	166	34,6
16. Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.	287	59,8	193	40,2
17. Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?	358	74,6	122	25,4
18. Oyunları "kızlara karşı erkekler" oynamayı seviyorum.	276	57,5	204	42,5
19. BE öğretmenim, arkadaşlarımla iyi bir şekilde çalışmamı, iyi bir sporcu olmayı öğrenmemi sağlayan ve kendimi daha iyi hissetmemi sağlayacak oyunlara ve aktivitelere sahip olmalıdır.	402	83,8	78	16,3
20. "Kazananın ve Kaybedenin" olduğu oyunları oynamayı severim.	396	82,5	84	17,5
21. Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.	350	72,9	130	27,1
22. Eğer kaybedersem dışarıda oturmayı severim.	130	27,1	350	72,9

Tablo 4'te görüldüğü gibi, 22 maddenin her birine verilen cevapların yüzde frekans oranları görülmektedir. Bu cevaplardan 12'sinin, ideal bir beden eğitimi ve spor dersinde gerçekleşmesi istenilmemesine rağmen öğrenciler tarafından yüksek bir oranda kabul gördüğü anlaşılmaktadır. Bu durumları ifade eden maddeler Tablo 4'te koyu şekilde belirtilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre uygun olmayan (istenilmeyen) durumları ifade eden maddelere verdikleri cevap frekans ve yüzdeleri.

SORU	ERKEK				BAYAN			
	EVET		HAYIR		EVET		HAYIR	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir.	165	77,8	47	22,2	218	81,3	50	18,7
7. Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.	108	50,9	104	49,1	84	31,3	184	68,7
9. BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.	139	65,6	73	34,4	139	51,9	129	48,1
11. Eğer bir sorunum varsa, BE öğretmenim çok fazla koşmamı veya sınav çekmemi istememelidir.	125	59	87	41	195	72,8	73	27,2
12. BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.	162	76,4	50	23,6	223	83,2	45	16,8
13. Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirilebilirim.	122	57,5	90	42,5	143	53,4	125	46,6
15. Yakar top oynamayı seviyorum.	113	53,3	99	46,7	201	75	67	25
16. Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.	142	67	70	33	145	54,1	123	45,9
17. Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?	153	72,2	59	27,8	205	76,5	63	23,5
18. Oyunları "kızlara karşı erkekler" oynamayı seviyorum.	102	48,1	110	51,9	174	64,9	94	35,1
20. "Kazananın ve Kaybedenin" olduğu oyunları oynamayı severim.	164	77,4	48	22,6	232	86,6	36	13,4
21. Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.	162	76,4	50	23,6	188	70,1	80	29,9

1. madde “Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir.” ifadesinde “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %22.2’si, kız öğrencilerin %18.7’si “Hayır” cevabını vermişlerdir.

7. madde “Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.” ifadesinde “Hayır” oranının yüksek oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %49.1’i, kız öğrencilerin %68.7’si “Hayır” cevabını vermişlerdir.

9. madde “BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.” ifadesinde “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %34.4’ü, kız öğrencilerin %48.1’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

11. madde “Eğer bir sorunum varsa, BE öğretmenim çok fazla koşmamı veya sınav çekmemi istememelidir.” ifadesinde “Evet” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %59’u, kız öğrencilerin %72.8’i “Evet” cevabını vermişlerdir.

12. madde “BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %23.6’sı, kız öğrencilerin %16.8’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

13. madde “Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirilebilirim.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %42.5’i, kız öğrencilerin %46.6’sı “Hayır” cevabını vermişlerdir.

15. madde “Yakar top oynamayı seviyorum.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %46.7’si, kız öğrencilerin %25’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

16. madde “Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.” ifadesinin “Evet” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %67’si, kız öğrencilerin %54.1’i “Evet” cevabını vermişlerdir.

17. madde “Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %27.8’i, kız öğrencilerin %23.5’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

18. madde “Oyunları ‘kızlara karşı erkekler’ oynamayı seviyorum.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %51.9’u, kız öğrencilerin %35.1’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

20. madde “‘Kazananın ve Kaybedenin’ olduğu oyunları oynamayı severim.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %22.6’sı, kız öğrencilerin %13.4’ü “Hayır” cevabını vermişlerdir.

21. madde “Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, erkek öğrencilerin %23.6’sı, kız öğrencilerin %29.9’u “Hayır” cevabını vermişlerdir.

Tablo 6. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre uygun olmayan (istenilmeyen) durumları ifade eden maddelere verdikleri cevap frekans ve yüzdeleri.

SORU	5. SINIF		6. SINIF		7. SINIF		8. SINIF	
	EVET	HAYIR	EVET	HAYIR	EVET	HAYIR	EVET	HAYIR
	%	%	%	%	%	%	%	%
1. Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir.	72,5	27,5	81,7	18,3	85	15	80	20
7. Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.	42,5	57,5	38,3	61,7	46,7	53,3	32,5	67,5
9. BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.	60,8	39,2	61,7	38,3	60	40	49,2	50,8
11. Eğer bir sorunun varsa, BE öğretmenim çok fazla koşturmayı veya sınav çekmemi istememelidir.	63,3	36,7	68,3	31,7	69,2	30,8	65,8	34,2
12. BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.	81,7	18,3	81,7	18,3	84,2	15,8	73,3	26,7
13. Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirebilirim.	59,2	40,8	50	50	55,8	44,2	55,8	44,2
15. Yakar top oynamayı seviyorum.	67,5	32,5	65,8	34,2	63,3	36,7	65	35
16. Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.	51,7	48,3	60,8	39,2	65	35	61,7	38,3
17. Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?	75	25	69,2	30,8	77,5	22,5	76,7	23,3
18. Oyunları "kızlara karşı erkekler" oynamayı seviyorum.	60,8	39,2	56,7	43,3	58,3	41,7	54,2	45,8
20. "Kazananın ve Kaybedenin" olduğu oyunları oynamayı severim.	82,5	17,5	88,3	11,7	76,7	23,3	82,5	17,5
21. Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.	70,8	29,2	79,2	20,8	75	25	66,7	33,3

1. madde “Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir.” ifadesinde “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %27.5’i, 6. sınıf öğrencilerinin %18.3’ü, 7. sınıf öğrencilerinin %15’i, 8. sınıf öğrencilerinin %20’si “Hayır” cevabını vermişlerdir.

7. madde “Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.” ifadesinde “Hayır” oranının yüksek oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %57.5’i, 6. sınıf öğrencilerinin %61.7’si, 7. sınıf öğrencilerinin %53.3’ü, 8. sınıf öğrencilerinin %67.5’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

9. madde“BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.” ifadesinde “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %39.2’si, 6. sınıf öğrencilerinin %38.3’ü, 7. sınıf öğrencilerinin %40’ı, 8. sınıf öğrencilerinin %50.8’i “Hayır” cevabını vermişlerdir.

11. madde “Eğer bir sorunum varsa, BE öğretmenim çok fazla koşmamı veya sınav çekmemi istememelidir.” ifadesinde “Evet” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %63.3’ü, 6. sınıf öğrencilerinin %68.3’ü, 7. sınıf öğrencilerinin %69.2’si, 8. sınıf öğrencilerinin %65.8’i “Evet” cevabını vermişlerdir.

12. madde “BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %18.3’ü, 6. sınıf öğrencilerinin %18.3’ü, 7. sınıf öğrencilerinin %15.8’i, 8. sınıf öğrencilerinin %26.7’si “Hayır” cevabını vermişlerdir.

13. madde “Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdürüğüme göre değerlendirilebilirim.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %40.8’i, 6. sınıf öğrencilerinin %50’si, 7. sınıf öğrencilerinin %44.2’si, 8. sınıf öğrencilerinin %44.2’si “Hayır” cevabını vermişlerdir.

15. madde “Yakar top oynamayı seviyorum.” ifadesinin “Hayır” oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %32.5’i, 6. sınıf

öğrencilerinin %34.2'si, 7. sınıf öğrencilerinin %36.7'si, 8. sınıf öğrencilerinin %35'i "Hayır" cevabını vermişlerdir.

16. madde "Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım." ifadesinin "Evet" oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %51.7'si, 6. sınıf öğrencilerinin %60.8'i, 7. sınıf öğrencilerinin %65'i, 8. sınıf öğrencilerinin %61.7'si "Evet" cevabını vermişlerdir.

17. madde "Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?" ifadesinin "Hayır" oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %25'i, 6. sınıf öğrencilerinin %30.8'i, 7. sınıf öğrencilerinin %22.5'i, 8. sınıf öğrencilerinin %23.3'ü "Hayır" cevabını vermişlerdir.

18. madde "Oyunları 'kızlara karşı erkekler' oynamayı seviyorum." ifadesinin "Hayır" oranının yüksek oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %39.2'si, 6. sınıf öğrencilerinin %43.3'ü, 7. sınıf öğrencilerinin %41.7'si, 8. sınıf öğrencilerinin %45.8'i "Hayır" cevabını vermişlerdir.

20. madde "'Kazananın ve Kaybedenin' olduğu oyunları oynamayı severim." ifadesinin "Hayır" oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %17.5'i, 6. sınıf öğrencilerinin %11.7'si, 7. sınıf öğrencilerinin %23.3'ü, 8. sınıf öğrencilerinin %17.5'i "Hayır" cevabını vermişlerdir.

21. madde "Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir." ifadesinin "Hayır" oranının yüksek bir oranda çıkması beklenirken, 5. sınıf öğrencilerinin %29.2'si, 6. sınıf öğrencilerinin %20.8'i, 7. sınıf öğrencilerinin %25'i, 8. sınıf öğrencilerinin %33.3'ü "Hayır" cevabını vermişlerdir.

Tablo 7. Grup puanlarının cinsiyete göre T-Testi sonuçları.

Madde	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Program	Kız	268	1,62	,20	478	2,55	,011
	Erkek	212	1,56	,25			
Öğrenme Ortamı	Kız	268	1,32	,14	478	3,72	,017
	Erkek	212	1,38	,17			
Öğretim Yöntemi	Kız	268	1,17	,27	478	2,82	,006
	Erkek	212	1,25	,32			
Ölçme	Kız	268	1,29	,26	478	1,98	,048
	Erkek	212	1,34	,29			
Ödül-Ceza	Kız	268	1,38	,40	478	2,78	,006
	Erkek	212	1,29	,36			

Öğrencilerin cinsiyetleri göz önünde bulundurularak boyutlara verilen cevaplar analiz edildiğinde, tüm boyutlarda kız ve erkek gruplarında gözlenen farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p < 0.05$). Buna göre öğrenme ortamı, öğretim yöntemi ve ölçme madde gruplarında erkek öğrencilerin verdikleri cevaplar, kızlara göre anlamlı derecede “hayır”a, program ve ödül-ceza madde gruplarında anlamlı biçimde “evet”e daha yakındır.

Tablo 8. Öğrencilerin gruplandırılmış ölçek maddeleri puanlarının sınıf düzeyine göre Anova sonuçları.

		Kareler Toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Program	Gruplar arası	,174	3	,058	1,093	,352
	Grup içi	25,302	476	,053		
	Toplam	25,476	479			
Öğrenme Ortamı	Gruplar arası	,069	3	,023	,866	,458
	Grup içi	12,651	476	,027		
	Toplam	12,720	479			
Öğretim Yöntemi	Gruplar arası	,581	3	,194	2,158	,092
	Grup içi	42,706	476	,090		
	Toplam	43,287	479			
Ölçme	Gruplar arası	,090	3	,030	,385	,764
	Grup içi	36,964	476	,078		
	Toplam	37,053	479			
Ödül-Ceza	Gruplar arası	1,029	3	,343	2,235	,083
	Grup içi	73,063	476	,153		
	Toplam	74,092	479			

5., 6., 7. ve 8. sınıfların program, öğrenme ortamı, öğretim yöntemi, ölçme ve ödül-ceza madde gruplarına verdikleri ortalama cevaplar arasında istatistiksel açıdan önemli bir fark görülmemiştir ($p>0.05$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma öğrencilerin ideal beden eğitimi ve spor dersine yönelik bilgilerini ve düşüncelerini ortaya koymak ve sorgulamak için yapılmıştır. Araştırma Kırıkkale İl Merkezi'nde 6 farklı ortaokulda öğrenim gören 268 kız ve 212 erkek toplam 480 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersinde maruz kaldıkları mevcut durum **sorgulanmamış**, öğrencilerin olması gereken en ideal durum hakkındaki düşünceleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerden öğrencilerin ideal beden eğitimi ve spor dersine ilgili düşüncelerinde eksik ve hatalı yanların olduğu söylenebilir.

Öğrencilere göre “Birçok öğrenciden oluşan takımların ‘kazanmasına ve kaybetmesine’ izin verilmelidir.” ifadesi %79.8 oranında kabul görmüştür fakat T.C. MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nda (Ortaokul 5.-8. Sınıflar) belirtildiği gibi “... özellikle 5-7. sınıflar arasında sporların ve etkinliklerin doğrudan **müsabaka formları üzerinde çalışmaları yerine** (hareket becerileri karmaşık olan spor/etkinlikler için), bunlara ‘hazırlayıcı oyunları’ uygulamalarını gerektirmektedir.” şeklinde konu özellikle vurgulanmıştır⁴⁵. Bu yaş grubu öğrencilerinin dahil olduğu derslerde rekabetten ziyade sürecin önemli olduğu bilinmektedir. Beden eğitimi derslerinde öğrencilerin ellerinden gelinen en iyisini yapmaya çalışarak kendilerini sınıftaki diğer arkadaşları içerisinde iyi ve değerli hissetmesi daha beklenen bir durumdur. Barney ve Christenson'un (2014) Pangrazi (2007: 147) den aktardığı bilgiye göre: “öğrencilere zaferden daha çok çabaya değer vermenin öğretilmesi, onlar için daha yarar sağlar. Kazanma başarıyı dikte ettiği zaman birçok katılımcı için bir şeyler eksik kalır. Beden eğitimi dersinde birinin elinden gelenin en iyisini yapma süreci önemli bir konudur. Kazanma ve kaybetme endişesi olmadan bir etkinliğe katılan öğrenciler bulmak mümkündür, ama yaygın bir durum değildir.” yorumuna yer verilmiştir⁴⁶.

⁴⁵ MEB, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5.-8. Sınıflar), Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara, 2013, 4-6.

⁴⁶ David BARNEY, Robert CHRISTENSON, Elementary-Aged Students Perceptions Regarding Appropriate Instructional Practices in Physical Education, Physical Educator, 2014, 71(1), 41-58.

Tüm bu aktarılanlar “"Kazananın ve Kaybedenin" olduğu oyunları oynamayı severim.” ifadesi içinde aynı geçerliliktedir. Elde edilen verilere göre bu madde içinde öğrencilerin çok yüksek bir kısmı yanılığ içerisindedirler.

Eldeki verilere göre “Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.” ifadesine öğrencilerin% 40’ı onay vermiştir. Bu oranın daha düşük olması, beklenen durum olarak söylenebilir. Bu ifade bakımından öğrencilerin neredeyse yarıya yakını eksik bilgi sahibidirler denilebilir. Farklı sınıf düzeylerinde olan öğrencilerin farklı yoğunlukta ve kapsamda spor aktivitelerine katılmalarının daha uygun olacağı bilimsel bir gerçektir. Bununla bağlantılı olarak T.C. MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı’nda (Ortaokul 5.-8. Sınıflar) belirtildiği gibi; “Beşinci sınıf düzeyinde sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk ölçümü üzerinde durulurken, ilerleyen yıllarda bu ölçümlerde çıkan verilerden yararlanarak hedef belirleme, plan yapma, uygulama ve gelişimin değerlendirilmesi üzerinde durulmalıdır...” şeklinde bir ifade bulunmaktadır⁴⁷. Buradan da anlaşılacağı gibi farklı sınıf düzeylerindeki ergenlerin fiziksel, duyuşsal ve bilişsel gelişim özellikleri göz önünde tutulmalı ve ona göre program içeriği belirlenmelidir. Şuan var olan program da zaten bu durumu dikkate alan bir program olarak karşımıza çıkmakta ve ideal olanı hedeflemektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu olarak “eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.” ve “Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.” ifadeleri öğrenciler tarafından yüksek oranda onay verilen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat öğrencilerin beden eğitimi dersinde bir etkinliği yaptıktan sonra sürekli ödüllendirilmesi, dersin amacından çok öğrencinin tamamen ödülü kazanmak için etkinliklere katılmasına neden olacak ve ilerleyen yaşlarda da bir fiziksel etkinliğe katıldıklarında ve ödül alamadıklarında, motivasyonlarının kaybolmasına ve spordan uzaklaşmalarına neden olacaktır.

“Eğer bir sorunum varsa, beden eğitimi öğretmenim fazla koşmamı veya sınav çekmemi **istememelidir.**” ifadesi öğrencilerin %66.7’si tarafından uygun

---

⁴⁷ MEB, a.g.e., s: 4-6.

bulunmuştur. Beklenen durum bu oranın daha yüksek olması yönündedir. Çünkü beden eğitimi dersinde amaçlanan, öğrenciye spor sevgisi ve spor alışkanlığını kazandırmaktır fakat bu şekilde egzersizlerin bir ceza aracı olarak kullanılması, öğrencinin spora olan bakış açısını olumsuz yönde etkileyeceği kaçınılmazdır. Egzersizlerin bir ceza aracı olarak değil, spor yapma alışkanlığı kazandıracak bir araç olarak yaptırılması amaçlanmalıdır.

“Beden eğitimi notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.” ifadesi öğrencilerin %80.2’si tarafından gerçekleşmesi gereken bir durum olarak kabul görmektedir. Barney ve Christenson (2014) çalışmasında, 3. sınıf öğrencilerinin %83’ü, 4. sınıf öğrencilerinin %80’i, 5. sınıf öğrencilerinin %76’sı bu ifadeyi uygun bir durum olduğunu düşünmektedirler⁴⁸. Bu yanılmanın öğrencilerin çok büyük bir kısmı tarafından ideal bir şey olarak algılanması düşündürücü bir durumdur. Beden eğitimi ve spor dersinde oynanan oyunlar üzerinden böyle bir değerlendirilmeye gidilmesinin tüm öğrenciler üzerinde bir stres kaynağı olabileceği, özellikle düşük becerili kız veya erkek öğrencilerin not kaygısı yaşayacağı ve bu durumun derse yönelik olumsuz tutuma neden olacağı düşünülebilir. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin yeteneklerinin ölçülmesi ikincil bir amaç olmalıdır. Asıl olan yaşam boyu spor yapma sevgisinin kazandırılmasıdır denilebilir.

Öğrencilere göre “Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirilebilirim.” ifadesi, öğrencilerin %55.2’si tarafından uygun, fakat %44.8’i tarafından kabul görmemiştir ve bu görmezden gelinecek bir oran değildir. Beden eğitimi dersinin amacının tüm öğrencilerin aktivitelere katılıp ve ders sonunda mutlu olmaları hedeflendiğine göre böyle bir ölçme değerlendirmenin yanlış olduğu açık bir gerçektir. Çünkü buradaki örnekte olduğu gibi topu huniler arasından sürerek geçirmek amaç değil, araç olmalıdır. Asıl amaç, bu süreci yaşayan çocuğun aktiviteye eğlenceli bir şekilde kendini iyi hissederek katılması ve kendine güven duygusu gibi kazanımlar elde etmesi olmalıdır.

---

⁴⁸ BARNEY, CHRISTENSON, a.g.e., s: 41-58.

Barney ve Christenson (2014) “Yakar top oynamayı seviyorum.” ifadesi, 3. sınıf öğrencilerinin %73'ü, 4. sınıf öğrencilerinin %80'i, 5. sınıf öğrencilerinin %83'ü tarafından destek görmüştür⁴⁹. Yapılan çalışmamızda ise, bu ifade öğrenciler tarafından %65.4 oranında uygun bulunmuştur. Bu etkinlik, öğrencilerin oyunlara etkin bir şekilde katılmasını engelleyen bir oyundur, çünkü öğrenciler arasında yetenekli öğrenciler olduğu gibi kişisel gelişimi ve yetenekleri bakımından daha az yetenekli öğrencilerde bulunmaktadır. Bu etkinlikte yetenekli öğrenciler oyunda uzun süre etkin olacakken, diğer öğrenciler hemen eleneceğinden uzun süre dışarıda beklemek zorunda kalacak, oyundan veya fiziksel aktiviteden daha fazla kopacak ve kendini iyi hissetmeyecektir; hâlbuki amaç ders boyunca tüm öğrencileri oyunda olabildiğince aktif kılmaktır. Ayrıca yakar top oyununda topun öğrenciye çarpması sonucunda öğrencinin toptan ve oyunlardan korkması, arkadaşlarının önünde küçük düşmesi gibi olumsuz durumların oluşmasına da neden olacaktır. Bu bakımdan beden eğitimi ve spor dersinde seçilen oyunların özellikleri doğru analiz edilmelidir.

“Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.” ifadesi %59.8 oranında uygun bulunmuştur. Beklenen durum bu oranın daha yüksek olması yönündedir. Çünkü öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenme yaşantısında sporla ilgili kuralları, malzemeleri ve spor alanlarında oyunu oynaması öğrencilerin spora olan ilgisini daha da artıracak, daha çok eğlenecek ve sporla ilgili daha fazla bilgisi olmasına yardımcı olacaktır. Derslerde gerçek bir yaşantıyı deneyimlemek öğrencilerin lehine bir durumdur. Öğrenilenle gerçek hayat arasındaki ilişki bir başka deyişle eğitimin insanı gerçek hayata hazırlaması düşünüldüğünde, beden eğitimi ve spor dersinin gerçek kurallar, malzemeler ve alanlarda işlenilmesi örtüşmektedir. “Öğrencilerin derste çeşitli etkinliklere uygun saha, alan ve araç-gereç talepleri” %25.93 oranında kompozisyon yazılarında yer almaktadır ve bu çalışmadaki öğrencilerin uygun saha, araç, gereç talebi daha düşük bir oranda destek görmüştür (Yaylacı, 2012).

---

⁴⁹ BARNEY, CHRISTENSON, a.g.e., s: 41-58.

“Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?” ifadesi %74.6 oranında kabul görmüştür. İdeal bir beden eğitimi ve spor dersi açısından düşündüğümüzde öğrencilerin aynı oranda yüksek bir katılımı, aksi yönde bir düşüncede olmaları beklenebilir. Çünkü öğrenciler bu şekilde gruplarını birbirlerinin önünde seçerlerse istenmedik şekilde gruplaşmalar ve birbirlerine karşı çatışmalar yaşanabilecektir. Gönüllü eşleşmelerin fayda sağlayacağı aktiviteler olabilir. Özellikle eşli çalışma stili ile işlenen bir beden eğitimi ve spor dersinde gönüllü eşleşmenin uygun bir yöntem olduğu söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerinin derslerinde kullandığı öğretim stillerinin belirlemeye yönelik yapılan birkaç araştırmada (Saraç ve Muştı, 2013; Şirinkan ve Ergin, 2009, Kulinna ve Cothran, 2003), öğreten merkezli stillerden olan Eşli Çalışma stiline, beden eğitimi derslerinde daha çok tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır^{50 51 52}. Derslerde isteyenle istediğiyle eşleşmesi veya aynı grupta olmak istemesinin sürekli bir hale gelmesi faydalı bir yöntem olarak düşünülemez. Bu tür bir uygulama genellenebilir değildir.

“Oyunları ‘kızlara karşı erkekler’ oynamayı seviyorum” ifadesi %57.5 oranında kabul görmüştür. Yapılan bir diğer çalışmada 3. sınıf öğrencilerinin %81'i, 4. sınıf öğrencilerinin %77'si, 5. sınıf öğrencilerinin %74'ü bu ifadeyi uygun bulmuşlardır (Barney ve Christenson, 2014). Beden eğitimi ve spor derslerinin tek cinsiyetli mi yoksa karma olması durumu uzun zamandır tartışılan, değerlendirilen bir konudur. Çalışmada elde edilen verilerden erkeklerin ve özellikle kız öğrencilerin hatırı sayılır bir çoğunluğunun cinsiyet ayırımına olumlu baktığı anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları ile ilgili (11-14 yaş) bir değerlendirme yapıldığında öğrencilerin çoğunda gerçekleşen bu düşüncenin beklenen bir durum olmadığı söylenebilir.

---

⁵⁰ Leyla SARAC, Eda MUŞTU, Öğretmen Adaylarının Beden Eğitimi Öğretim Stilleri Kullanım Düzeyleri İle Stillere İlişkin Değer Algılarının İncelenmesi, Pamukkale Journal of Sport Sciences, 2013, Vol. 4, No. 2, 112-124.

⁵¹ Ahmet ŞİRİNKAN, Sertaç ERCİŞ, İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Uygulanan Öğretim Yöntemleri ve Ölçme Değerlendirme Kriterlerinin Karşılaştırılması, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2009, Cilt 3, Sayı 3, 187.

⁵² Pamela Hodges KULINNA, Donetta J. COTHRAN, Physical education teachers self-reported use and perceptions of various teaching styles, Learning and Instruction, 2003, 13, 607.

Öğrencilerin çoğunluğunun yanılığında bulunduğm maddelere cinsiyetleri bakımından bakıldığında; öğrenme ortamı, öğretim yöntemi ve ölçme madde gruplarında erkek öğrencilerin verdikleri cevaplar, kızlara göre anlamlı derecede “hayır”a, program ve ödül-ceza madde gruplarında anlamlı biçimde “evet”e daha yakındır.

Öğrencilerin beklenen düşüncede olmadıkları maddelere, sınıf seviyeleri göz önünde bulundurularak bakıldığında belirgin herhangi bir farka rastlanmamış, öğrenim görülen sınıf düzeyi yanılığm veya beklenen düşünceye herhangi bir etkide bulunmamıştır.

KAYNAKLAR

AÇAK, M (2006) Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı, Morpa Yayınları, İstanbul, s: 26-33.

ARACI H (2001) Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi, Geliştirilmiş 3. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 7-11.

ATLI M (2008) Beden Eğitimi ve Spor, Göktuğ Yayıncılık, Amasya, s: 5.

BARNEY D, CHRISTENSON R (2014) Elementary-Aged Students Perceptions Regarding Appropriate Instructional Practices in Physical Education, Physical Educator, 71(1), 41-58.

ÇÖNDÜ A (2004) Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri, 2. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 19-20.

DEMİRCİ A (2006) İlköğretimde Beden Eğitimi Uygulamaları, Değişim Yayınları, İstanbul s: 8-9.

GÜNEŞ A, (2003) Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi, 3. Baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara, s: 9-10.

GÜNSEL AM (2004) İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları, Anı Yayıncılık, Ankara, s: 1-4.

İNAL AN (2009) Beden Eğitimi ve Spor Bilimi, 2. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 6.

KALE R, ERŞEN E (2003) Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, 1. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 13-19.

KULINNA PH, COTHRAN DJ (2003) Physical education teachers self-reported use and perceptions of various teaching styles, Learning and Instruction, 13, 597-609.

MEB (2006) İlköğretim Beden Eğitimi Dersi (1.-8. Sınıflar) Öğretim Programı, s: 8-10, NASPE (2004) www.ichper.sd.org.

MEB (2006) Beden Eğitimi Bilimine Giriş Dersi "Öğretim Programı", Erzurum, s: 4.

MEB (2013) Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5.-8. Sınıflar), Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara, s: 4-6.

MENGÜTAY S (2005) Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s: 140.

NEBİOĞLU D (2006) Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi, 2. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul, s: 141-157.

ÖZSU N (2002) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu "Spor Bilimlerine Giriş" Ders Notları, Mersin Üniversitesi.

SARAÇ L, MUŞTU E (2013) Öğretmen Adaylarının Beden Eğitimi Öğretim Stilllerini Kullanım Düzeyleri İle Stillere İlişkin Değer Algılarının İncelenmesi, Pamukkale Journal of Sport Sciences, Vol. 4, No. 2, s: 112-124.

SEL R (1985) İlk ve Orta Okulda Beden Eğitimi, Öğretmen Yayınları, Ankara.

ŞİRİNKAN A, ERCİŞ S (2009) İlköğretim Okullarındaki Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Uygulanan Öğretim Yöntemleri ve Ölçme Değerlendirme Kriterlerinin Karşılaştırılması, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 3, Sayı 3, 184-189.

SUBRAMANIAM PR (2011) Appropriate Instructional Practices in Elementary Physical Education, Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators, 24(5), 16-18.

YAMANER F (2001) Beden Eğitimi ve Sporda Temel İlkeler, Ekin Kitabevi, Bursa, s: 6.

YAYLACI F (2012) İlköğretim Okullarında "Nasıl Bir Beden Eğitimi İstiyorum?", Milli Eğitim, Sayı 195, s: 206.

YONCALIK O (2006) İlköğretim II. Kademe I. Sınıf Beden Eğitimi Derslerinde Eşli Çalışma Stili Uygulamalarının Öğrenci Tutumuna ve Başarısına Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

ÖLÇEK: Değerli öğrenciler, vaktinizi ayırarak araştırmamıza katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz. Saygılarımızla...

CİNSİYET : KIZ ERKEK

SINIF : 5 6 7 8

Lütfen ifadeye katılıyorsanız "Evet"i, eğer katılmıyorsanız "Hayır"ı işaretleyiniz. Teşekkür ederiz.

EVET	HAYIR	1	Derslerde, farklı takımların 'kazanmasına ve kaybetmesine' izin verilmelidir.
EVET	HAYIR	2	BE derslerinde tüm 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri aynı oyunu oynamalıdır.
EVET	HAYIR	3	BE öğretmeni, senin oyunu nasıl oynadığını veya bir aktivitenin nasıl bitmesi gerektiğini bulmanı istemelidir.
EVET	HAYIR	4	BE dersinde yaşlıların sana kötü davranabilir ve canını yakabilirler.
EVET	HAYIR	5	Öğrencilerin derste ne kadar iyi olduğuna bakılmaksızın kendilerini iyi hissetmeleri sağlanmalıdır.
EVET	HAYIR	6	Tüm 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri aynı ağırlıkta spor etkinliği yapmalıdır.
EVET	HAYIR	7	Her zaman aynı aktiviteleri yapmak öğrencileri sağlıklı ve dinç tutmak için iyi bir yoldur.
EVET	HAYIR	8	BE sınavı olduğumda, bu sınavın sonucu sadece bana ve aileme bildirilmelidir.
EVET	HAYIR	9	BE sınavı olduğumda, eğer iyi bir not aldıysam bana hediye verilmeli veya ödüllendirilmeliyim.
EVET	HAYIR	10	Bana bir aktivitenin en iyi şekilde nasıl yapıldığı ve bu egzersizin önemi öğretilmelidir.
EVET	HAYIR	11	Eğer bir sorunum varsa, BE öğretmenim çok fazla koşmamı veya sınav çekmemi istememelidir.
EVET	HAYIR	12	BE notlarım benim ne kadar çok çalıştığımı ve oyunlarda ne kadar iyi olduğumu yansıtmalıdır.
EVET	HAYIR	13	Bir basket topunu bir dizi koninin arasından nasıl sürdüğüme göre değerlendirilebilirim.
EVET	HAYIR	14	BE öğretmeni aktivitelere ve oyunlara tüm öğrencileri dahil etmelidir.
EVET	HAYIR	15	Yakar top oynamayı seviyorum.
EVET	HAYIR	16	Oyunları yetişkinlerin oynadığı kurallar, malzemeler ve alanlarda oynamalıyım.
EVET	HAYIR	17	Öğrenciler takımlarını tüm sınıfın önünde seçebilirler mi?
EVET	HAYIR	18	Oyunları "kızlara karşı erkekler" oynamayı seviyorum.
EVET	HAYIR	19	BE öğretmenim, arkadaşlarımla iyi bir şekilde çalışmamı, iyi bir sporcu olmayı öğrenmemi sağlayan ve kendimi daha iyi hissetmemi sağlayacak oyunlara ve aktivitelere sahip olmalıdır.
EVET	HAYIR	20	"Kazananın ve Kaybedenin" olduğu oyunları oynamayı severim.
EVET	HAYIR	21	Eğer takımımız kazanırsa, bize bir hediye ya da ödül verilmelidir.
EVET	HAYIR	22	Eğer kaybedersem dışarıda oturmayı severim.

ÖZGEÇMİŞ

06.11.1975 tarihinde İstanbul'da doğdu. İlkokulu, Ortaokul ve Lise'yi Giresun'da okudu. Yüksek tahsilini Ankara Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Yüksek Okulu'nda tamamladı. Askerlik İzmir Bornova'da yerine getirdi. Beden Eğitimi Öğretmenlik görevine 1998 yılında Trabzon Piri Reis İlköğretim Okulu'nda başladı. Halen Kırıkkale Spor Lisesinde devam ettirmektedir. Evli ve 1 çocuk babasıdır.